

Briselē, 12.3.2019.
COM(2019) 133 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

par izvērtējumu Regulai (ES) 2016/369 par ārkārtas atbalsta sniegšanu Savienībā

{SWD(2019) 97 final}

Saturs

I. IEVADS	2
II. IZVĒRTĒJUMA NOLŪKS UN TVĒRUMS	3
III.GALVENIE KONSTATĒJUMI	3
IV. SECINĀJUMI UN TURPMĀKĀ VIRZĪBA	7

I. IEVADS

1. Padomes 2016. gada 15. marta Regula (ES) 2016/369 par ārkārtas atbalsta sniegšanu Savienībā (turpmāk “regula”) stājās spēkā tās pieņemšanas datumā uz trīs gadu ilgu laikposmu (2016–2019). Šī regula pievēršas ārkārtas humanitārajām problēmām, ko radīja migrācijas spiediens pie Savienības ārējām robežām, kurš joprojām turpinās. Taču regulā paredzētais ārkārtas atbalsts var tikt sniegts arī cilvēka izraisītu vai dabas katastrofu gadījumā, ja katastrofas ārkārtējais apjoms un ietekme ir tik liela, ka izraisa smagas un plašas humānās sekas vienā vai vairākās dalībvalstīs, un tikai ārkārtas apstākļos, kad nav pietiekams neviens cits instruments, kas pieejams dalībvalstīm vai Savienībai. Ar minēto regulu izveidotais instruments šajā dokumentā tiek saukts par “ārkārtas atbalsta instrumentu” (ĀAI).
2. ĀAI galvenais mērķis ir sniegt uz vajadzībām balstītu ārkārtas atbalstu, lai, papildinot skartās(-o) dalībvalsts(-u) veiktās reaģēšanas darbības, saglabātu dzīvību, novērstu un atvieglotu cilvēku ciešanas un uzturētu cilvēku cieņu. ĀAI finansētās ārkārtas atbalsta darbības var īstenot gan Komisija, gan ES humānās palīdzības partneri, tai skaitā nevalstiskās organizācijas, dalībvalstu specializētie dienesti vai starptautiskās aģentūras vai organizācijas, kam ir nepieciešamās speciālās zināšanas, ja tie ir noslēguši partnerības pamat nolīgumu (*FPA*) ar Komisiju vai ir iekļauti Finanšu un administratīvā pamat nolīguma (*FAFA*) darbības jomā.
3. Līdz šim vienīgā ĀAI finansētā intervence ir bijusi tā, kas saistīta ar pašreizējo bēgļu krīzi Grieķijā, jo tā bija vienīgā dalībvalsts, kas bija izpildījusi visus regulā noteiktos attiecināmības nosacījumus. Lēmums aktivizēt atbalstu Grieķijā bija balstīts uz dažādiem faktoriem, tostarp ieradušos personu lielo skaitu, Rietumbalkānu valstu robežu slēgšanu un to, ka Grieķija no tranzītvalsts bija pārvērtusies par uzņēmējvalsti, kaut arī jau agrāk valsts spējas nebija pietiekamas, lai apmierinātu tikko ieradušos personu pamatvajadzības. Turklāt neviens cits ES vai valsts mēroga instruments nespēja tik ātri nodrošināt šāda apjoma ārkārtas atbalstu.
4. Kopumā tika piešķirti 650 miljoni EUR¹ kā ES maksimālais ieguldījums ārkārtas atbalsta sniegšanai Grieķijai ĀAI trīs gadu aktivitātes laikā. Šajā laikposmā ĀAI plāns katru gadu tika noteikts, paredzot ārkārtas atbalsta darbību prioritātes (*ESOP*), ko humānās palīdzības organizācijas izmantoja kā vadlīnijas, gatavojot priekšlikumus darbību īstenošanai Grieķijā. Kopumā ĀAI finansēja 29 operatīvās darbības, kuras īstenoja 18 Komisijas humānās palīdzības partneri šādās jomās: izmitināšana, izmitināšanas vietu pārvaldība, palīdzība naudā, nepārtikas preču izdale, aizsardzība, izglītība, pārtikas palīdzība, veselības aprūpe, tai skaitā psihosociālais atbalsts. ĀAI pamatiniciatīva — programma “Ārkārtas atbalsts integrācijai un izmitināšanai”

¹ Kā noteikts ĀAI finansēšanas lēmumos, 2016. un 2017. gadā kopumā 1 % no katra gada kopējā maksimālā ieguldījuma tika atvēlēts Komisijas tehniskajai palīdzībai, bet 2018. gadā šai palīdzībai bija atvēlēti 0,5 % no budžeta.

(*ESTIA*) — ir nodrošinājusi mājokli vairāk nekā 50 tūkstošiem cilvēku un priekšapmaksas norēķinu kartes vairāk nekā 65 tūkstošiem bēgļu un migrantu. ĀAI darbības arī palīdzēja palielināt valsts uzņemšanas spējas, izveidojot aptuveni 35 tūkstošus² izmitināšanas vietu valsts kontinentālās daļas nomētnēs.

II. IZVĒRTĒJUMA NOLŪKS UN TVĒRUMS

5. Regulas 8. panta 2. punktā noteikts, ka līdz 2019. gada 17. martam Komisijai jāiesniedz Padomei minētās regulas darbības izvērtējums kopā ar ierosinājumiem par regulas turpmāku piemērošanu un vajadzības gadījumā — priekšlikumi tās grozīšanai vai tās darbības izbeigšanai.
6. Izvērtēšanā Komisijas dienesti balstījās arī uz neatkarīgu ārējo pētījumu. Pētījuma konstatējumi, tajā izmantotā metodika un gūtās atziņas ir aprakstītas Komisijas dienestu darba dokumentā (*SWD*), kas ir pievienots šim ziņojumam.
7. *SWD*, balstoties uz pieredzi, kas gūta notiekošajās un jau pabeigtajās darbībās, ir novērtēta ĀAI finansēto darbību īstenošana, tādējādi izvērtējot, cik ļoti minētā regula atbilst mērķim. Tāpat arī novērtējuma mērķis ir noteikt spēkā esošā tiesiskā regulējuma un operatīvo reaģēšanas pasākumu stiprās puses un trūkumus. Turklāt, balstoties uz secinājumiem, kas izriet no gūtajiem pierādījumiem, *SWD* ir izklāstītas vairākas gūtās atziņas, kas jāņem vērā, domājot par instrumenta aktivizēšanas iespējām nākotnē.
8. Kopumā Komisija uzskata, ka izvērtējuma koncepcija un tajā uzdotie pētnieciskie jautājumi ir piemēroti un balstīti uz labu metodisko pieeju. Neraugoties uz to, pastāv arī ierobežojumi. Tie galvenokārt ir saistīti ar izvērtējuma veikšanas laiku. Pirmkārt, vairākas no ĀAI finansētajām darbībām izvērtēšanas laikā joprojām tika īstenotas. Tā rezultātā ierobežojumus radīja tas, ka trūka galīgo ziņojumu un kvantitatīvo datu, kuri ir vajadzīgi jo īpaši efektivitātes kritērija izvērtēšanai. Turklāt bija pārāgri vērtēt, cik veiksmīgi ĀAI darbības nodotas valsts varas iestādēm un/vai kā īstenotas konkrētas darbības, kurās izmantoti citi ES finansējuma avoti, piemēram, Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (*AMIF*), tai skaitā tā Ārkārtas atbalsta dotāciju sistēma (*EMAS*).
9. Balstoties uz iepriekš minētajiem elementiem, šajā ziņojumā ir izklāstītas ĀAI regulas nākotnes iespējas.

III. GALVENIE KONSTATĒJUMI

10. *SWD* ir izklāstīts novērtējums par atbilstību Komisijas Labāka regulējuma pamatnostādņēs noteiktajiem pieciem obligātajiem kritērijiem: i) nozīmīgums, ii) lietderīgums, iii) efektivitāte, iv) saskaņotība un v) ES pievienotā vērtība. Tika novērtēta atbilstība vēl vienam papildu kritērijam — vi) ilgtspējas kritērijam. Galvenie konstatējumi ir apkopoti turpmāk tekstā.

² Dažas no šīm vietām bija pagaidu vietas un jau ir slēgtas.

11. ĀAI intervencei bija **liela nozīme** reaģēšanā uz ES migrācijas un bēgļu krīzes humanitārajiem aspektiem. Kopumā regulas nozīmīgumu apliecina šādi konstatējumi:

- tā nodrošināja dalībvalstij un tādējādi arī tās varas iestādēm tik ļoti nepieciešamo atbalstu, lai varētu ātri reaģēt uz mainīgam saņēmēju skaitam radušos jauno humāno vajadzību apmēru,
- nododot ĀAI darbību īstenošanu tieši ES humānās palīdzības partneriem, varēja nodrošināt un īstenot ātru un iedarbīgu atbildes reakciju uz krīzi,
- ĀAI tiesiskā regulējuma elastīgums deva iespēju mainīt un pielāgot atbildes reakciju atkarībā no mainīgajām vajadzībām darbības vietā, dažkārt pat ļoti īsā laikā.

12. ĀAI aktivizēšanas laikā tika **nodrošināta saskaņotība** un papildināmība **ar citiem pieejamiem ES un valstu instrumentiem, kā arī saskaņotība ar četriem humanitārajiem principiem** — cilvēctību, neitralitāti, neatkarību un objektivitāti. Instruments papildināja gan valsts varas iestāžu, gan citu ES instrumentu ietvaros veiktās darbības. ĀAI darbības tika izveidotas un īstenotas, pilnīgi ievērojot humanitāros principus. Kopumā ĀAI darbību īstenošanas laikā netika novērota nekāda veida pārklāšanās ar citiem valsts mēroga vai ES instrumentiem. Instrumenta saskaņotība atspoguļojas šādos konstatējumos:

- Komisijas izveidotais koordinācijas *mehānisms* dažādu tās dienestu (t.i., Strukturālo reformu atbalsta dienesta (SRSS), Migrācijas un iekšlietu ĢD un Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ĢD), tās humānās palīdzības partneru un valsts varas iestāžu starpā bija viens no noteicošajiem faktoriem, kas ļāva izvairīties no pārklāšanās un nodrošināt sinerģiju,
- tas, ka Komisija uzņēmās koordinatora *lomu* visu attiecīgo dalībnieku starpā un Grieķijas varas iestādes pieņēma finanšu plānus, kuri bija atbildes reakcijas stratēģiskie dokumenti, bija svarīgs sasniegums, kas pozitīvi iespaidoja ES atbildes reakcijas uz bēgļu krīzi koordinēšanu,
- Komisijas pārstāvju klātbūtne notikumu vietā, tās veiktā nepārtrauktā darbību īstenošanas uzraudzība uz vietas un tās īpašo humānās palīdzības zināšanu nodrošināšana tika novērtēta kā īpaši nozīmīgi faktori saskaņotības un pozitīvu rezultātu nodrošināšanā.

13. ĀAI kopumā ir izrādījies **lietderīgs** instruments, jo ar tā finansētajām darbībām tika sasniegti izvirzītie mērķi, apmierinot humānās pamatvajadzības un tādējādi nodrošinot ātru palīdzību saņēmējiem, kam tā bija paredzēta. Vēl jo svarīgāk, salīdzinājumā ar sākumpunktu 2016. gadā bēgļu un migrantu apstākļi ir uzlabojušies. Instrumenta lietderīgums atspoguļojas šādos galvenajos konstatējumos:

- ĀAI darbības sasniedza savus mērķus, palīdzot saglabāt dzīvību, novērst un atvieglot cilvēku ciešanas, kā arī vairojot skarto cilvēku cieņu,
- palīdzības saņēmēju vajadzības tika apmierinātas, izmantojot daudzozaru pieeju, piemēram, nodrošinot izmitināšanu, dažādiem mērķiem paredzētus naudas pārvedumus, ūdeni, sanitārijas un higiēnas pakalpojumus, veselības aprūpi, aizsardzību un izglītību,
- ĀAI darba metode (t. i., darbību īstenošanas uzticēšana vispāratzītiem Komisijas humānās palīdzības partneriem) arī izrādījās lietderīga ātras un elastīgas atbildes reakcijas nodrošināšanā,
- ar vietējām varas iestādēm (piemēram, pašvaldībām) izveidotā sadarbība izrādījās ļoti nozīmīga pamatiniciatīvas “Ārkārtas atbalsts integrācijai un izmitināšanai” (*ESTIA*) galveno mērķu sasniegšanā.

Lai arī ĀAI darbību lietderību Grieķijā nemazināja nekādi nozīmīgi šķēršļi, krīzes sākumā tika uzsvērts dažu problēmu nozīmīgums. Piemēram, *stratēģiskā līmenī*, galvenais faktors, kas iespaidoja ĀAI darbību lietderību tā aktivizācijas laikā, bija nepārtrauktā migrantu un bēgļu ieplūšana Grieķijā. Turklāt valsts varas iestādes bija pārslogotas un sākotnēji neieviesa skaidri noteiktu valsts mēroga stratēģisko pieeju bēgļu un migrantu krīzes pārvarēšanai. Aktivizācijas sākumposmā nācās saskarties arī ar koordinācijas problēmām, kas galvenokārt radās visu attiecīgo dalībnieku (t. i., attiecīgo Komisijas dienestu, valsts varas iestāžu un Komisijas humānās palīdzības partneru) starpā, taču, kamēr tika īstenota ĀAI intervence Grieķijā, koordinācija un sadarbība tika turpmāk attīstīta un uzlabota. *Darbības līmenī* grūtības radīja datu par palīdzības saņēmēju (t. i., ieradušos bēgļu un migrantu) skaitu mainīgums. Taču to kompensēja ĀAI spēja pielāgoties krasi mainīgajām vajadzībām kopā ar Komisijas iecelto uz vietas esošo ekspertu veikto ciešo uzraudzību. Abi elementi bija ārkārtīgi nepieciešami, lai varētu rezultatīvi apmierināt vajadzības.

14. ĀAI budžeta sadale, tai skaitā tā ikgadējie finansēšanas lēmumi, bija savlaicīga un atspoguļoja par mērķi izvirzītās vajadzības. Kopumā ĀAI finansēto darbību **efektivitāte** bija pieņemama un īstenošanas periodā uzlabojās. Tā kā ĀAI intervence Grieķijā ir pirmā šāda veida intervence ES, nav iespējams to pilnvērtīgi salīdzināt ar ES intervencēm trešās valstīs, ņemot vērā atšķirīgo kontekstu un iesaistītos faktoros. Tomēr ĀAI intervences salīdzinājums ar līdzīgām ES intervencēm trešās valstīs, piemēram, Ēģiptē, Jordānijā, Libānā un Turcijā, liecina, ka ārkārtas atbalsta pasākumu īstenošanas vidējās izmaksas Grieķijā kopumā bija zemākas nekā līdzīgās intervencēs. Tai pašā laikā analīze arī parādīja, ka efektivitātes līmenis dažādās jomās atšķiras. Piemēram, augsta izmaksu efektivitāte tika konstatēta tādās jomās kā veselības aprūpes pakalpojumi, palīdzība pamatvajadzību apmierināšanā ar dažādiem mērķiem paredzētiem naudas pārvedumiem, pārtikas nodrošinājums un iztikas līdzekļi, turpretī tādās jomās kā aizsardzība un izmitināšanas pakalpojumi efektivitāte varētu būt bijusi augstāka.

ĀAI finansēto darbību racionalizēšanai nebija nekādu būtisku šķēršļu, taču izmaksu efektivitāti iespaidoja tie paši iepriekš minētie faktori, kas ietekmēja ĀAI darbību lietderīgumu (piemēram, valsts varas iestāžu spēju un koordinācijas nepietiekamība utt.). Konkrētāk, grūtības bija saistītas ar to, ka valsts infrastruktūra un pakalpojumi, kas nepieciešami, lai atbilstoši uzņemšanas standartiem uzņemtu bēgļu un migrantu mainīgo skaitu, bija ierobežoti un nometnes / izmitināšanas vietas dalībvalsts teritorijā bija izkliedētas. Šīs problēmas iespaidoja ĀAI darbību izmaksu efektivitāti, jo īpaši ĀAI aktivizācijas sākumā (t. i., 2016. gadā), ņemot vērā, ka atbalsta izmaksas, kas bija saistītas ar visu ĀAI darbību sākšanu Grieķijā (piemēram, nometņu / izmitināšanas vietu izveidi noteiktajām 35 000 vietām), bija augstākas. Tomēr situācija laika gaitā uzlabojās, ko veicināja arī Komisijas ieviestie izmaksu mazināšanas pasākumi, piemēram:

- partneri tika aicināti nodarbināt vairāk vietējo darbinieku un brīvprātīgo (tādā veidā mazinot ārvalstu darbinieku lielo skaitu) un veidot partnerības ar vietējām nevalstiskajām organizācijām,
- Komisijas humānās palīdzības partneri tika aicināti uzlabot efektivitāti ar apjomradītiem ietaupījumiem (piemēram, dažādas naudas pārvedumu programmas, kuras sākotnēji izmantoja vairāki humānās palīdzības partneri, apvienot vienā kopējā programmā),
- Komisijas stingrā ĀAI darbību uzraudzība palīdzēja veicināt izmaksu ziņā efektīvu alternatīvu ieviešanu.

Šī pieredze var sniegt lietderīgu informāciju, kā sasniegt vienmēr pastāvošo mērķi — palielināt izmaksu efektivitāti ārkārtas operācijās.

15. ĀAI intervence Grieķijā sniedza konkrētu **ES pievienoto vērtību** reaģēšanā uz krīzi skartajā dalībvalstī, jo tā apmierināja jaunās vajadzības pēc humānās palīdzības, kuras nevarēja apmierināt ne ar valsts mēroga, ne citiem ES instrumentiem. Šādas četras ĀAI galvenās iezīmes paaugstināja ĀAI darbību ES pievienoto vērtību:

- ātra atbildes reakcija liela mēroga darbībās,
- instrumenta elastīgums, kas tam ļauj pielāgoties mainīgajām vajadzībām,
- Komisijas dienestu speciālās zināšanas humānās palīdzības darbību jomā, tās speciālistu klātbūtne notikuma vietā, kā arī vispāratzītie tās humānās palīdzības partneri,
- nevalstisko organizāciju (NVO) ātrā mobilizācija, kuru nebūtu varējis finansēt neviens cits ES instruments.

Turklāt ES pievienotā vērtība bija arī zināšanu nodošana un zinātība, kas intervences rezultātā ĀAI darbībās tika nodrošināta vietējām organizācijām un citiem valsts līmeņa dalībniekiem. Komisijas spēja izveidot partnerības ar vietējiem pilsoniskās sabiedrības

dalībniekiem kā humānās palīdzības īstenotājiem nodrošināja papildu pievienoto vērtību, jo tā rezultātā varēja tik ļoti nepieciešamo vietējo kompetenci integrēt atbildes darbībās.

16. Neskatoties uz to, ka bija pārargri vērtēt ĀAI darbību **ilgtspēju**, jo regulas izvērtēšanas laikā vairākas darbības joprojām tika īstenotas, *SWD* sīki aprakstītie konstatējumi parāda, ka ir veikti vairāki ilgtspējas nodrošināšanas pasākumi:

- visi Komisijas humānās palīdzības partneri apsvēra ilgtspēju savu darbību izstrādes un īstenošanas laikā, un ilgtspēja un atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģijas tika atspoguļotas arī *ESOP* 2018. gada stratēģijā,
- pamatprogrammu turpināšanai ir nodrošināts ES finansējums no citiem ES instrumentiem (2018. gada 20. decembrī ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos (*UNHCR*), Starptautisko Migrācijas organizāciju (*IOM*) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu fondu (*UNICEF*) tika noslēgti *AMIF/EMAS* deleģēšanas nolīgumi 2019. gadam),
- ĀAI darbību rezultātā ir uzlabota koordinācija starp visiem attiecīgajiem dalībniekiem, t. i., Komisijas dienestiem, valsts un vietējām varas iestādēm (tai skaitā pašvaldībām), partneriem un vietējām organizācijām,
- gan vietējām organizācijām, gan valsts varas iestādēm tika nodrošināta integrēta zināšanu nodošana un spēju veidošana, lai tās varētu turpināt darbības,
- papildu darbības, ko finansēja ar citu Komisijas dienestu, piemēram, *SRSS* un Migrācijas un iekšlietu ĢD, starpniecību, lai stiprinātu varas iestāžu spējas valsts mērogā, arī vairo Grieķijā īstenoto ĀAI darbību ilgtspēju.

IV. SECINĀJUMI UN TURPMĀKĀ VIRZĪBA

17. Ņemot vērā *SWD* konstatējumus, tajā sniegto kvalitatīvo pierādījumu un pieejamo kvantitatīvo pierādījumu novērtējumu, kā arī operatīvo pieredzi un gūtās atziņas, Komisija kopumā secina, ka ĀAI aktivizācija un interence Grieķijā bija sekmīga un sasniedza regulā noteiktos mērķus. Tomēr jāpiebilst, ka ĀAI darbības ir īstenotas tikai saistībā ar ĀAI aktivizāciju Grieķijā un tāad arī ĀAI izvērtējums ir balstīts uz šo vienīgo gadījumu. Tāpēc ir svarīgi nošķirt problēmas un ieteikumus, kas attiecas uz pašas regulas tiesisko satvaru un aktivizēšanu, no tiem, kuri attiecas uz īstenotajām darbībām konkrēti Grieķijas kontekstā.

18. Komisija uzskata, ka ĀAI aktivizēšana ļāva sasniegt regulas mērķus, jo nodrošināja, ka tiek ieviesta nepieciešamā strukturētā humānā palīdzība un infrastruktūra, lai reaģētu uz ārkārtas situāciju Grieķijā. Piemērotā laikā veiktā aktivizēšana deva iespēju pāriet no sākotnējās ārkārtas atbildes reakcijas uz pašreizējo selektīvāko atbildes reakciju. Sniegto pakalpojumu kvalitāte bija apmierinoša, un darbību ilgtspēja tika nodrošināta,

plūstoši nododot ĀAI darbību finansēšanu citiem finansējuma avotiem. Tāpēc Komisija iesaka izbeigt pašreizējo ĀAI aktivizāciju.

19. Kas attiecas uz pašu regulu — Komisija, novērtējot ĀAI regulas nākotni, ir nonākusi pie trim iespējām.

- 1) Atcelt Regulu (ES) 2016/369

Ņemot vērā smagās humānās sekas, kurām tajā laikā bija pakļauta Grieķija, ĀAI intervencei bija liela nozīme ātrā un iedarbīgā reaģēšanā uz šāda mēroga situāciju. Gan regulas darbības metode, gan tiesiskais satvars spēja nodrošināt elastīgu un ātru atbildes reakciju. Tā tika īstenota, izmantojot pieredzes bagātus Komisijas dienestus un piesaistot humānās palīdzības partnerorganizāciju atbalstu. Partneri sadarbojās gan ar valsts varas iestādēm, gan ar vietējām organizācijām, pretī tām nodrošinot spēju veidošanu un nododot zināšanas, lai vairotu darbību ilgtspēju.

Tātad regulas tiesiskais satvars ir pietiekami piemērots un elastīgs, lai vajadzības gadījumā kā Eiropas solidaritātes izpausmi, kas balstīta uz Eiropas Komisijas speciālajām zināšanām humānās palīdzības jomā, varētu sniegt atbalstu dalībvalstij, kas saskārusies ar līdzīgām vai cita veida ārkārtas situācijām (un atbilst attiecināmības kritērijiem).

Tāpēc, kā liecina *SWD*, atceļot regulu, ES tiktu atņemts rīks, kas ir izrādījies piemērots savam mērķim, reaģējot uz humānajām sekām, kuras Eiropas Savienībā atstājusi ārkārtēja apjoma un ietekmes krīze. Turklāt ĀAI regulas darbības joma jau ierobežo tās piemērošanu, nosakot, ka tā ir piemērojama tikai gadījumos, kad dalībvalsts iespējas ir izsmeltas cilvēka radītas vai dabas katastrofas rezultātā un pastāv ārkārtas apstākļi, kad neviens cits dalībvalstīm un Savienībai pieejams instruments nav pietiekams.

Tāpēc Komisija neieteiktu tā rīkoties.

- 2) Grozīt Regulu (ES) 2016/369

Komisija uzskata, ka grozīt regulu nav nepieciešams. Nav nekādu pierādījumu, ka būtu nepieciešams grozīt tiesisko regulējumu.

Attiecībā uz ĀAI darbību īstenošanu konkrētajā Grieķijas kontekstā Komisija uzskata, ka grūtības, ar ko nācās saskarties šīs pirmās ĀAI aktivizēšanas laikā, piemēram, vajadzību mainīgums Grieķijā kopā ar nepietiekamajām valsts varas iestāžu spējām un koordināciju, kas ietekmēja jo īpaši darbību lietderīgumu un efektivitāti, ir “ārēji” faktori. Tie nav tieši saistīti ar ĀAI tiesisko regulējumu, bet ir saistīti ar skartās dalībvalsts situācijas kontekstu.

Turklāt, ja nākotnē radīsies vajadzība aktivizēt šo instrumentu, jāņem vērā, ka apzinātās jomas, kurās būtu jāveic uzlabojumi, attiecas uz darbības aspektiem, nevis uz instrumenta tiesisko regulējumu, piemēram, uz koordinēšanas struktūru izveidi, kā arī skartās(-o) ES dalībvalsts(-u) vietējo spēju agrīnu apzināšanu, lai jau no sākuma varētu

iesaistīt vietējās/valsts organizācijas. Tāpēc, ja instrumentu vēl kādreiz aktivizēs, tad, pielāgojot ĀAI darbību koncepciju skartās(-o) dalībvalsts(-u) vajadzībām un kontekstam, varētu ņemt vērā gūtās atziņas un ieteikumus, neparedzot tiesiskus grozījumus ĀAI regulā.

Tāpēc Komisija neieteiktu tā rīkoties.

3) Atstāt spēkā Regulu (ES) 2016/369

Papildus iepriekš 1. iespējas izklāstā minētajiem punktiem jānorāda, ka, paturot spēkā regulu un tai pašā laikā regulā paredzēto ārkārtas atbalstu saglabājot “gaidstāves” režīmā, ES tiek nodrošināts instruments, ko iespējams izmantot, lai nākotnē palīdzētu vienai vai vairākām dalībvalstīm reaģēt uz humānajām sekām, ko valsts teritorijā atstājusi ārkārtēja apjoma krīze (kas var arī nebūt saistīta ar migrāciju).

ĀAI ir vienīgais instruments, kas ir paredzēts, lai reaģētu uz mazas varbūtības negadījumiem ar lielu ietekmi ES teritorijā, Padome to var ātri aktivizēt, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, un tas papildina ES dalībvalstu nacionālajā kompetencē ietvertās darbības. Būtībā ĀAI ir Eiropas solidaritātes izpausme un demonstrē ES iedzīvotājiem ES pievienoto vērtību, parādot, ka tā aizsargā neaizsargātos.

Kamēr ārkārtas atbalsts netiek aktivizēts, “gaidstāves” režīma iespēja nekādi neietekmē budžetu. Eiropas Savienības budžetā būtu jāiekļauj atgādinājums (*pour memoire*).

Tāpēc Komisija iesaka rīkoties šādi.

20. Ņemot vērā gūtās atziņas un turpinot krāt pieredzi, Komisija labprāt saņems atgriezenisko saikni no ieinteresētajām personām, kas turpinās būt par turpmāko uzlabojumu galveno virzītājspēku.